

**DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT**

Brandefjellet kraftverk
v/Roy A. Landsverk
roy.landsverk@gmail.com

Deres ref

Vår ref
14/1607

Dato

11 JUN 2015

Brandefjellet kraftverk i Vanylven kommune i Møre og Romsdal fylke - klage på NVEs vedtak

I brev av 22.09.2014 klager grunneiere på Norges vassdrags- og energidirektorats (NVE) avslag av 02.09.2014 på søknaden om tillatelse til bygging av Brandefjellet kraftverk i Vanylven kommune.

NVE har vurdert klagen i brev til departementet av 26.09.2014, og har ikke funnet grunnlag for å omgjøre sitt vedtak.

1. Bakgrunn

I søknad av 12.02.2013 søkte Småkraft AS om tillatelse til å bygge Brandefjellet kraftverk. Kraftverket vil utnytte et fall på 410 m fra hovedinntaket på kote 500 til kraftstasjon på kote 90 i Årdalselva. Det er søkt om å bygge fire bekkeinntak i henholdsvis Kvitla på kote 555, Bruelva på kote 530 og 525, og grein av Årdalselva på kote 505. Det er søkt om en overføring i åpen kanal på 1,5 km fra Kvitla til øverste inntak i Bruelva. Derfra skal vannet føres videre i et 700 m langt nedgravd rør til hovedinntaket. Videre skal vannet føres 500 m i boret sjakt, 400 m i tunnel og til slutt 230 m i nedgravd rør. Samlet middelvannføring i de tre elvene er beregnet til 627 l/s. Planlagt maksimal slukeevne er 1,46 m³/s (230 pst av middelvannføring) og installert effekt 5 MW. Det er lagt opp til slipp av minstevannføring på 35 l/s om sommeren og 27 l/s resten av året. Kraftverket vil etter søknaden produsere 13,6 GWh/år.

NVE har sendt på høring og behandlet søknaden som del av en pakke (Vanylvenpakken) med i alt seks søknader i Vanylven og Vågsøy kommuner. **Vanylven kommune** er positiv til tiltaket forutsatt en skånsom utbygging. **Fylkesmannen i Møre og Romsdal (FM)** har fremmet innsigelse til prosjektet av hensyn til biologisk mangfold, landskap og tap av INON. **Møre og Romsdal fylkeskommune** mener det må tas tilstrekkelig hensyn til anadrome strekninger og landskap. **Naturvernforbundet i Møre og Romsdal og Ålesund og Sunnmøre Turistforening** er imot prosjektet av hensyn til biologisk mangfold, landskap og tap av INON. **P.W. Gjerde og Brudevoll m.fl.** er imot prosjektet av hensyn til landskap, friluftsliv og ulemper for grunneiere.

Ved vedtak av 02.09.2014 avslo NVE søknaden. NVE har lagt vekt på tiltakets virkninger for landskap, friluftsliv og biologisk mangfold.

2. Klagen

Klager påpeker at et dyrkningsfelt bør trekkes ut av INON-området, at overføringen fra Kvitla til Bruelva kan tas ut av prosjektet, og at tiltaket kan virke positivt for turgåere som følge av tørrere stier. Kraftverket vil i følge klager bety mye for grunneierne og bidra til å hindre gjengroing og forfall av bygninger. Gjengroing vil svekke synligheten av fossene. Tiltaket er i følge klagen et av de minst synlige i Vanylvenpakken, og et avslag vil derfor innebære forskjellsbehandling.

Det ble holdt møte med grunneiere, ordføreren i Vanylven kommune og Olje- og energidepartementet den 10.11.2014. Etter avtale sendte grunneierne et skriftlig innspill til departementet i e-post av 24.11.2014. I innspillet anføres det blant annet at det er stor lokalpolitisk støtte til prosjektet, at redusert vannføring i bekkekløft kan virke positivt for biologisk mangfold, at overføringen fra Kvitla kan etableres uten synlige inngrep, at fossene vil være godt synlige til tross for redusert vannføring, at tiltaket ikke vil virke negativt for friluftsliv og turisme, og at tiltaket kan forebygge flom- og steinras i Bruelva. Departementet kan ikke se at det fremkommer nye vesentlige opplysninger i innspillet som NVE ikke har vurdert i *KSK-notat nr.: 69/2014 – Bakgrunn for vedtak* eller oversendingen av klagen i brev til departementet av 26.09.2014.

3. Departementets merknader

Tillatelse til å bygge småkraftverk kan gis dersom *fordelene ved tiltaket overstiger skader og ulemper for allmenne og private interesser*, jf. vannressursloven § 25 første ledd. Dette blir vurdert konkret for hvert enkelt prosjekt. Departementet vil drøfte de forhold i saken som er nødvendig for å begrunne avgjørelsen.

Landskap og friluftsliv

FM, Naturvernforbundet, Ålesund og Sunnmøre Turistforening og grunneierne Brudevoll m.fl. mener tiltaket vil virke negativt for landskap og friluftsliv blant annet ved fraføring av

vann fra to godt synlige fosser og etablering av overføring av Kvitla. NVE har i sitt avslag lagt stor vekt på tiltakets konsekvenser for landskap og friluftsliv. NVE mener fossene i Bruelva og Årdalselva er godt synlige fra vei 652, tettstedet Syvden og fra veien gjennom store deler av Norddalen. NVE viser til Olje- og energidepartementets "Retningslinjer for små vannkraftverk" (2007) der det står at *"inngrep som medfører bortfall eller vesentlig reduksjon av dominerende landskapselementer, for eksempel fossefjordlandskap, bør som hovedregel unngås"*. NVE mener fossene er spesielle landskapselementer, og at tiltaket til tross for slipp av minstevannføring vil medføre en vesentlig reduksjon av fossenes verdi som landskapselementer.

Departementet mener NVEs vurdering i *KSK-notat nr.: 69/2014 – Bakgrunn for vedtak* av den planlagte overføringen av Kvitla må legges til grunn. Uten overføring av Kvitla vil konflikten med friluftsliv og hensynet til uberørt natur reduseres. Produksjonen vil etter NVEs beregning også reduseres med om lag 3,3 GWh/år. Klager aksepterer at overføringen kan tas ut av prosjektet, men NVE mener dette ikke er tilstrekkelig for å omgjøre vedtaket.

Departementet finner ikke grunnlag for å gå imot NVEs vurderinger av de landskapsmessige konsekvensene av tiltaket. Departementet vurderer at tiltaket, også uten overføringen av Kvitla, vil virke negativt for landskap og friluftsliv ved redusert vannføring i fossene i Årdalselva og Bruelva. Dette må etter departementet sitt syn tillegges vekt i vurderingen av klagen.

Naturmangfold

Skjønnsutøvingen ved saksbehandling etter vannressursloven må være i tråd med prinsippene i naturmangfoldloven. Dette innebærer at tiltakets konsekvenser for naturmangfold må avveies mot tiltakets fordeler knyttet til produksjon av fornybar energi, kraftforsynings-sikkerhet og andre positive virkninger. Bestemmelsene i naturmangfoldloven §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved departementets behandling etter vannressursloven, jf. naturmangfoldloven § 7. Forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5 legges også til grunn for departementets vurdering av klagen.

Søknadens miljørapport er utført av Ambio Miljørådgivning AS (2013). Det er registrert en bekkekløft av regional verdi (B) i Årdalselva, samt to fossesprøytsoner av lokal verdi (C) i Bruelva. Det er ikke registrert rødlistede arter i tiltaksområdet. Forholdene for mosearter er i følge miljørapporten stedvis gode. Mange steder langs Årdalselva er utilgjengelig på grunn av bratte bergvegger, og i følge miljørapporten kan det ikke utelukkes at rødlistede arter forekommer.

Departementet deler NVEs vurdering av at fraføring av vann vil virke negativt på en regionalt viktig bekkekløft og lokalt viktige fossesprøytsoner. Selv om naturtypene ikke har høyeste verdi, mener departementet konsekvensene må tillegges vekt i den samlede vurderingen av klagen.

I vurderingen av klagen har departementet lagt til grunn følgende kunnskapsgrunnlag:

- Søknad for Brandefjellet kraftverk (februar 2013)
- Miljørapport av Ambio Miljørådgivning AS (februar 2013)
- Kontroll av registrerte arter i artsdatabanken (februar 2015)
- NVEs bakgrunn for vedtak (KSK-notat nr.: 69/2014) inkludert høringsuttalelser (september 2014)

Departementet mener det foreligger tilstrekkelig kunnskap om tiltakets konsekvenser for naturmangfoldet, jf. naturmangfoldloven § 8. Departementet slutter seg for øvrig til NVEs vurderinger under *"Forholdet til naturmangfoldloven vurdert samlet for Vanylvenpakken"* i KSK-notat nr.: 69/2014 – Bakgrunn for vedtak side 21-22.

Samlet belastning

NVE har behandlet søknaden om Brandefjellet kraftverk sammen med søknadene for Høgelida, Helgåa, Tenneelva, Sjørdalselva og Kasseelva kraftverk. Brandefjellet kraftverk er eneste prosjekt i Vanylvenpakken som FM har fremmet innsigelse til og som har fått avslag av NVE.

For å få akseptable virkninger for allmenne interesser har NVE stilt krav om at Tennelva og Helgåa kraftverk bygges med veiløst inntak, samt gitt tillatelse til en redusert utbygging av Kasseelva kraftverk (etter alternativ B).

NVE mener en eventuell utbygging av Brandefjellet og/eller Sjørdalselva kraftverk vil ha vesentlige virkninger for fossesprøytsoner lokalt. NVE påpeker at det er funnet én sjelden moseart i fossesprøytsonen i Brudalselva og ingen i Sjørdalselva. NVE peker videre på at det er få fossesprøytsoner i kommunen, og at alle har lokal verdi. Dette bidrar i følge NVE til å øke den lokale verdien av fossesprøytsonen i Brudalselva. NVE har også lagt noe vekt på at Brandefjellet kraftverk er et av tiltakene i Vanylvenpakken som vil påvirke anadrome strekninger mest. Departementet finner ikke grunnlag for klagers påstand om at NVE har forskjellsbehandlet søknadene i Vanylvenpakken.

Departementet legger til grunn at Brandefjellet kraftverk som følge av fraføring av vann vil ha negative virkninger for landskap, naturtypene bekkekløft og fossesprøytsone, og anadrom fisk. Tatt i betraktning at det er flere planlagte tiltak i Vanylven og Vågsøy kommuner, mener departementet at tiltakets bidrag til samlet belastning også må tillegges vekt i vurderingen av klagen.

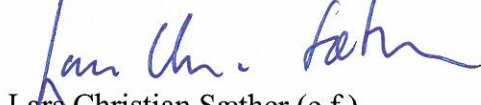
4. Departementets vedtak

Etter en helhetlig vurdering mener departementet at en utbygging av Brandefjellet kraftverk vil medføre ulemper for landskap, friluftsliv og biologisk mangfold som samlet sett overgår tiltakets fordeler i form av kraftgevinst og lokal verdiskapning. Vilåret for konsesjon er dermed ikke oppfylt, jf. vannressursloven § 25.

Klagen tas ikke til følge. NVEs vedtak av 02.09.2014 opprettholdes.

Dette vedtaket kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28, tredje ledd, første punktum.

Med hilsen

Lars Christian Sæther (e.f.)
avdelingsdirektør

Per Harald Sønstelid
seniorrådgiver

Kopi:

Elias Øvregård
Småkraft AS
Vanylven kommune
Møre og Romsdal fylkeskommune
Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Naturvernforbundet i Møre og Romsdal
Tussa Nett AS
Istad Nett AS
Ålesund og Sunnmøre Turistforening
Per-Willy Gjerde
Jan-Terje Brudevoll
Norges vassdrags- og energidirektorat